

A Győri Ítéltábla a dr. Maár Viktor ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Tóth Ügyvédi Iroda és ... jogtanácsos által képviselt ...Országos Büntetés-végrehajtási Intézet alperes ellen sérelemdíj és kártérítés megfizetése iránt indított perében a Székesfehérvári Törvényszék 2019. április 12-én meghozott 4.P.20.528/2017/36. számú ítélete ellen az alperes részéről 37., míg a felperes részéről 38. sorszámon benyújtott fellebbezések folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja azzal a kiegészítéssel, hogy

- az állam terhén maradó kereseti illeték 183.540,- (Egyszáznolcvanháromezer-ötszáznegyven) forint;
- kötelezi az alperest, hogy a Székesfehérvári Törvényszék Gazdasági Hivatalának felhívására fizessen meg 44.415,- (Negyvennégyezer-négyszáztizenöt) forint előlegezett szakértői költséget az állam javára, míg 152.985,- (Egyszázötvenkettőezer-kilencszáznolcvanöt) forint előlegezett szakértői költség az állam terhén marad.

A 215.840,- (Kettőszáztizenötezer-nyolcszáznegyven) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

A fellebbezési eljárásban felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 687.500,- Ft-ot, valamint ennek az összegnek 2017. augusztus 19-étől a kifizetés napjáig terjedő időre a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Akként rendelkezett, hogy a felek költségeiket maguk viselik, a feljegyzett illeték pedig az állam terhén marad.

Határozatának indokolásában rögzítette, hogy a felperes 2016. október 13-án került fogvatartottként a ...i Büntetés-végrehajtási Intézetnek a **B....** sz. címen lévő (V.) előzetes házába, ahol néhány nap elteltével bal alsó hatos foga fájni kezdett. A fog gyökérkezelését két kezeléssel megkezdték, majd a harmadik alkalom is kitűzésre került; erre ugyanakkor nem került sor, hiszen a felperest 2016. november 8-án az alperesi büntetés-végrehajtási intézet ...i alegységébe szállították. A felperes 2016. november 16-án jelent meg fogászati kezelésen a ...i alegységben. Dr. **G.T.** fogorvos úgy döntött, hogy a bal alsó hatos fognál megkezdett gyökérkezelést folytatja; a felperes erre vonatkozó szándéknyilatkozatát írásban is rögzítették. A gyökérkezelési eljárás nem járt sikerrel, majd a kezelést végző fogorvos azt jelezte, hogy a gyökérkezelést nem tudja kivitelezni. 2017. februárjában a felperest a ...i Büntetés-végrehajtási Intézet **B.** utcai egységébe szállították, azonban itt csak foga kihúzását tudták volna elvégezni. Miután őt az alperesi intézetbe visszaszállították, a felperes kérte külső fogászati rendelőbe kiszállítását; ez azonban csak annyiban történt meg, hogy röntgenfelvételt készítettek. Közben a felperes jobb oldali fogai az egyoldali rágás következtében romlásnak indultak, ugyanakkor dr. **G.T.** közlése szerint a további fogak kezelése azután történhet csak meg, hogy a bal alsó hatos fog gyökérkezelésével végzett. Ezután a felperest újabb fogröntgenre küldték, majd megállapították, hogy bal alsó hatos fogát műtéti úton kell eltávolítani. A foghúzás az alperesi intézetben történt meg végül, melyet már új fogorvos kivitelezett.

A felperes kereseti kérelmében 659.000,- Ft vagyoni kár, 2.400.000,- Ft sérelemdíj, valamint mindennek 2017. augusztus 19-étől a kifizetés napjáig terjedő időre járó késedelmi kamata megfizetésére kérte az alperest kötelezni. Álláspontja szerint az alperes, illetve az ő alkalmazásában álló fogorvos többször is jogszabályt, szakmai szabályt sértett, melynek folytán egészséghez fűződő személyiségi joga sérült, illetve vagyoni kára is keletkezett. Az alperesnél sem a körülmények, sem a kezelőorvos képességei nem voltak alkalmasak a gyökérkezelés sikeres lefolytatásához. A B.-n megkezdett beavatkozást az alperes késedelmesen folytatta, ami csökkentette a kezelés eredményességét. Nem álltak dr. **G.T.** rendelkezésére a megkezdett gyökérkezelés előzményi dokumentumai. Kifogásolta, hogy a gyökérkezelésnek röntgenkészülék nélkül álltak neki, amely pedig nélkülözhetetlen egyrészt a diagnózis felállításához, másrészt pedig maga a kezelés is csak a felvétel alapján végezhető el eredményesen. Amikor **D.**-ben röntgenfelvétel készítésére utalták ki, már késő volt, hiszen több sikertelen, rendkívül fájdalmas beavatkozáson volt túl, foga pedig menthetetlenné vált. Mindemellett a külső helyszínen készült röntgenképek sem voltak alkalmasak a beavatkozás megfelelő elvégzéséhez. Sérelmezte azt is, hogy a fogorvos a többi fogán sem volt hajlandó a szükséges kezeléseket elvégezni. Bár kérvényezte többször is, hogy külső szakorvost szeretne igénybe venni, erre az alperes hibájából nem került sor.

A felperes előadta, hogy fogsora az alperes magatartásával ok-okozati összefüggésben ment tönkre, aminek következtében 659.000,- Ft vagyoni kára származott. Utalt arra, hogy elveszett élő fogát egy később beültetendő implantátum nem tudja maradéktalanul pótolni, mindemellett pedig életének leggyötrelmesebb pillanatait szenvedte el, amikor egy mintegy hat hónapig tartó gyökérkezelés során állandó fájdalmai voltak, melyek a mai napig nem szűntek meg. Nagyon magas hatóanyagú, erős fájdalomcsillapító gyógyszereket kellett szednie. A kialakult helyzet pszichés problémákat is okozott: megviseli, hogy nem tud felhőtlenül mosolyogni, nevetni; zavarja, hogy hiányoznak fogai, száját takargatni kényszerül. Az ételt képtelen rendesen megrágni. Mindennek kompenzálására véleménye szerint 2.400.000,- Ft sérelemdíj indokolt.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Hangsúlyozta: a felperes foggyökerének kezelését másik büntetés-végrehajtási intézetben kezdték meg, így miután nála helyezték el, dr. **G.T.**-nak nem igazán

volt lehetősége és választása a fogeltávolítást felajánlani, hiszen az elkezdődött kezeléseket kellett folytatni. 2017. februárjában a felperes fogának kihúzását egy másik büntetés-végrehajtási intézetben felajánlották, azonban erre nem került sor, míg nála továbbra sem volt lehetőség a sikeres gyökérkezelésre. Erről a felperes tudott, tájékoztatták is arról, hogy csak a fog eltávolításával tudnak rajta segíteni; ehhez azonban nem járult hozzá. Fogászati röntgengép biztosítását egyetlen jogszabály sem írja elő, csupán a sürgősségi fogászati ellátást. Az általa nyújtott fogászati ellátás jogszabályt nem sértett; ehhez képest a gyökérkezelés tényét maga a felperes tüntette fel sürgősségi ellátásként úgy, hogy az ok megszüntetését nem kívánta, hanem a gyökérkezelést kérte folytatni. Ezáltal vállalta, hogy a kezelés sikertelen lesz, ugyanis a helyi lehetőségek nem olyanok, mint egy modern fogászati klinikán.

Az alperes szerint az általa alkalmazott fogorvos a szakmai szabályokat nem sértette meg, így sérelemdíj fizetésére nem kötelezhető. Fájdalomcsillapításra lehetőség volt, a gyógyszerek a felperes szervezetét nem károsították, a fogeltávolítás pedig nem okoz maradandó fogyatékossgot. Mivel a sikertelenül gyökérkezelt, majd kihúzott fog helyére implantátum beültetésére nem került sor, a felperes vagyoni kárigénye idő előtti. Azt pedig, hogy mulasztásával összefüggésben teljes fogsora tönkre ment, a felperes nem bizonyította.

Az alperes azt is előadta, hogy maga a sérelem - szakszerű eltávolítás mellett egyetlen fog elvesztése - nem akkora súlyú, amely sérelemdíj alkalmazását indokolná.

Az elsőfokú bíróság felhívta a Ptk. 2: 42. § (1) bekezdését, 2: 43. § a) pontját, 2: 52. § (1) - (3) bekezdéseit, 6: 519. §-át, 6: 522. § (2) bekezdését, továbbá a büntetés-végrehajtási intézetekben fogvatartott elítéltek és egyéb jogcímen fogvatartottak egészségügyi ellátásáról szóló 8/2014. (XII. 12.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 11. § (1) és (2) bekezdéseit, 12. § (1) - (3) bekezdéseit, és a keresetet részben ítélte alaposnak.

A törvényszék rámutatott: az irányadó jogszabályi rendelkezések alapján az alperes nem hivatkozhat arra, miszerint csak korlátozott fogászati kezelésben tudta a röntgengép hiánya miatt a felperest részesíteni; ezzel szemben a fogvatartottat a teljes körű fogászati ellátás megilleti. Azt kellett tehát vizsgálni, hogy a kezelést végző fogorvos a lehető legnagyobb gondossággal járt-e el, amikor a további gyökérkezelés folytatását határozta el, illetve mindent megtett-e azért, hogy a helyes diagnózist állítsa fel, a kockázatokat felmérje, megfelelő tájékoztatást adjon, szükség szerint pedig a felperes intézményen kívüli járóbeteg szakellátásáról gondoskodjon.

Az elsőfokú bíróság jelentőséget tulajdonított annak, hogy a gyökérkezelést végző fogorvos, dr. **G.T.** azt adta elő: a bíróság által bemutatott (a perben kirendelt szakértő részéről készített) röntgenfelvételek sokkal jobb minőségűek voltak, mint amit ő a kezelés során láthatott. A felperes bal alsó hatos fogát maga sem akarta kihúzni, azt meg akarta tartani. Visszaemlékezett arra, hogy a felperes kérte intézményen kívüli járóbeteg szakellátás bevonását, azonban ennek elintézése nem az ő kompetenciája lett volna. Elmondta végül, ha jobb minőségű röntgenfelvétellel rendelkezett volna, akkor a gyökérkezelést nem folytatta volna tovább, és a fogeltávolítást javasolta volna.

A törvényszék szerint dr. **G.T.** tévesen hivatkozott arra, hogy a felperes járóbeteg szakellátásra beutalása körében nem járhatott el. Mindemellett jelentős súllyal értékelte dr. **L.Cs.** arc-állcsontsebész, szájsebész fogorvostan szakértő általános szakvéleményét. A szakvélemény szerint dr. **G.T.** a gyökérkezelés szakmai protokollja tekintetében nem helytálló előadást tett, másrészt pedig a kezelés során a röntgengép alapfeltétel: szükséges már a diagnózis felállításához, illetve nélkülözhetetlen akkor is, amikor a gyökércsatornákat feltárják, hiszen az azokba helyezett fém reparáló műszer segítségével lehet a gyökércsatornák hosszát, formáját, lefutását megállapítani,

miként azt is, sikerült-e a gyökércsatornákat feltárni. A röntgenkészülék kell ahhoz is, hogy a behelyezett és röntgenárnyékot adó gyökértömő anyaggal a fog kontrollálható legyen, ugyanis így dönthető el, a gyökérkezelés, a gyökértömés sikeres-e. A szakértő szerint ha a felperes fogának gyökérkezelését olyan fogorvos folytatja, aki megfelelő gyakorlattal és képességgel rendelkezik, valamint megvannak a szükséges minimum feltételek is, úgy nagy valószínűséggel a foggyökér kezelése sikeres lehetett volna. Abban az esetben pedig, ha a röntgengép nem áll rendelkezésre, olyan rendelőt kellett volna felkeresni, ahol ez az eszköz megtalálható. A röntgenkészülék azért is fontos, mert valamely gyökérkezelés előtt elvégzett röntgenfelvételen egyértelműen látható, hogy a sikeres gyökérkezelés kivitelezésére milyen esély mutatkozik. Szakmailag helyes megoldás lett volna, ha a fogorvos a gyökérkezelés lehetőségét visszautasítja, és közli, fájdalomcsillapítási céllal alternatív kezelésként a fog kihúzását tudja felajánlani. Dr. **L.Cs.** szerint a különböző fogak panaszainak ellátása nincs egymással ok-okozati összefüggésben, így nem lehet azt kijelenteni, ha az egyik panaszos fog kezelését a fogorvos nem kezdi meg, ha a másik panaszos fog kezelését véglegesen még nem zárta le.

Mindezek alapján a felperes bal alsó hatos fogának gyökérkezelését végző fogorvos nem a lehető legnagyobb gondossággal járt el, nem tett meg mindent a helyes diagnózis felállítása érdekében, röntgenkészülék hiányában a gyökérkezelés folytatása tárgyában nem hozott adekvát döntést. Emiatt a gyökérkezelés várható kockázatairól megfelelő orvosi tájékoztatást adni nem tudott, miként azt sem tudta helytállóan felmérni, hogy a fogvatartott olyan szakorvosi ellátásra szorulna, amely az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben nem biztosítható.

A sérelemdíj összege tekintetében az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy a felperest ért sérelem annak alkalmazását indokolja, ugyanakkor az megközelítően sem olyan súlyú, mely a keresetet összezszerűségében alapossá tenné. A felperesnek foga megtartásához, mint egészséghez fűződő személyiségi joga jelentősen sérült, az alperes mulasztása a nagy valószínűséggel sikeres kezelés helyett a fog elvesztéséhez vezetett. A felperesnél a gyökér kezelése során jelentkező szokásos fájdalmakhoz képest nagyobb mértékű fájdalom jelentkezett, és magas hatóanyagú, erős fájdalomcsillapítók rendszeres szedése vált szükségessé. A törvényszék elfogadta a felperes hivatkozását a fizikai gyötrelmeken túli, pszichés problémák kapcsán is, és összességében 500.000,- Ft sérelemdíjat talált arányosnak a személyiségi jogi sérelem kompenzálására.

A vagyoni kárigényt érintően az elsőfokú bíróság abból indult ki, hogy az alperes által alkalmazott fogorvos eljárásával közvetlen ok-okozati összefüggésben kizárólag a felperes bal alsó hatos fogának elvesztése, és a közvetlenül mellette lévő fog romlása áll. Nem osztotta ugyanakkor az alperesnek azt a nézetét, hogy a kártérítési igény idő előtti; ezzel szemben a teljes kártérítés elvéből az következik, hogy a költségben megnyilvánuló kár már annak szükségessé válásával bekövetkezik.

A felperes az őt ért vagyoni hátrány kiküszöböléséhez szükséges költségeket az érdi székhelyű **D.D.** Kft. 2018. január 24-ei árajánlatával igazolta. A bíróság ebből szükséges költségnek fogadta el a bal alsó hatos fog hiányából következő kezelési költségeket: a Denti implantátum beültetésének 115.000,- Ft költségét, a szükséges panoráma röntgenek költségét 13.500,- Ft összegben, az implantátum fémkerámia korona 38.000,- Ft költségét, valamint 21.000,- Ft egyéb laborköltségeket, így mindösszesen 187.500,- Ft vagyoni kár megfizetésére kötelezte az alperest.

A perköltség kapcsán a törvényszék rámutatott arra, hogy a régi Pp. 81. § (1) bekezdése alapján viseli mindegyik fél maga a költségét, hiszen a pernyertesség és pervesztesség aránya, valamint az előlegezett költségek összege között számottevő különbség nincs.

Az ítélet ellen mindkét fél fellebbezett.

A felperes az ítélet megváltoztatását úgy kérte, hogy az ítélet tábla a sérelemdíj összegét 2.400.000,- Ft-ra, míg a vagyoni kártérítés összegét 110.500,- Ft-tal és ennek kamataival emelje fel.

A felperes véleménye szerint a törvényszék a sérelemdíj összegének meghatározásakor nem értékelte kellő súllyal, hogy

- a gyökérkezelés megkezdésétől a még menthető bal alsó foga végleges elvesztéséig, mintegy hat hónap időtartamban nyitott gyökércsatornával, a büntetés-végrehajtási intézet falai között rendkívüli fájdalmakat kellett átélnie;
- kénytelen volt a jobb oldalon rágni, és ha mégis ételmaradék került a fogba, úgy az elviselhetetlen fájdalmakat okozott;
- fájdalmai enyhítésére kifejezetten erős hatású fájdalomcsillapítókat szedett, illetve szed, mivel tönkrement fogsorát korlátozott anyagi lehetőségei miatt helyreállítani még nem tudta.

A felperes szerint fájdalmait saját vallomásán kívül a fogkezelését ellátó fogorvos nyilatkozata, dr. **L.Cs.** igazságügyi szakértői véleménye, valamint köztudomású ismeretek is alátámasztják.

Kiemelte: elszenvedett sérelmei abban az értelemben maradandóak, hogy fogsora tönkrement, a letörött és kivésett fogait csak implantátum segítségével lehet helyreállítani, amely azonban soha nem lesz tökéletes.

A vagyoni kártérítés kapcsán a felperes vitatta, hogy a törvényszék megítélése szerint kizárólag bal alsó hatos foga pótlásának költsége van közvetlen ok-okozati összefüggésben az alperes eljárásával. Bár az ítélet maga is tartalmazza, hogy a közvetlenül mellette lévő bal alsó hetes fog romlása is az eljáró fogorvos tevékenységének következménye, az ebből eredő költségeket az alperes terhére nem értékelte. Mindemellett jobb alsó hatos fogának romlása is az alperes magatartásával függ össze, hiszen fél évig ezen az oldalon volt kénytelen rágni, melynek következtében a fogkorona letört. Ennek megfelelő fogorvosi kezelése elmaradt, hiszen dr. **G.T.** a gyökérkezelés befejezéséig azt ellátni nem volt hajlandó.

Mindezek miatt álláspontja szerint a 37. számú fog tömésének 12.000,- Ft költségét, valamint a 46. számú fog kapcsán 10.500,- Ft gyökérkezelés, 23.000,- Ft gyökértömés és röntgen, 27.000,- Ft üvegszálás csapos felépítés és 38.000,- Ft fémkerámia korona költséget ugyancsak érvényesíthet.

E költség kapcsán felperes hangsúlyozta, hogy a régi Pp. 81. § (2) bekezdése is alkalmazható lett volna, hiszen sérelemdíj és kártérítés iránti igénye nem eltűzött, a jogi képviselővel kötött megállapodás pedig már a tényleges eredményhez viszonyítottan állapítja meg a díjat. Mindemellett a törvény az alperes terhére megállapított marasztalási összegnek megfelelő perköltség megfizetésére vonatkozó kötelezettséget ír elő.

Az alperes az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását akként kérte, hogy az ítélet tábla a keresetet teljes egészében utasítsa el.

Az alperes szerint jelentősége van annak, hogy a fogászati kezelések nem okoztak a szokásos kellemetlenségeket jelentős mértékben meghaladó szenvedést a felperesnek, másrészt pedig a bal alsó hatos foggyökér kezelését már egy másik büntetés-végrehajtási intézetben megkezdték. Tény, hogy további feltételek, főként a megfelelő röntgengép hiányában sikeres kezelésre nála nem volt esély, azonban a felperest szakemberei tájékoztatták, hogy csak úgy tudnak rajta segíteni, ha fogát eltávolítják. Ezzel szemben a felperes nyilatkozott úgy, hogy foghúzás helyett gyökérkezelést kér, bár ez szakmailag nem volt megalapozott kezelési mód.

A 2016. októberében a ...i Büntetés-végrehajtási Intézetben megkezdett gyökérkezelés sikerességét megállapítani nem lehetett, hiszen nem volt tudható: a gyökércsatornákat milyen mértékben, miként tárták fel. Ehhez képest, miután a felperest hozzá szállították, a bal alsó hatos fog fogászati kezelése újból felmerült, amiből pedig az következik, hogy nem a nála végzett korábbi gyökérkezelés nem volt sikeres, illetve kétséges az is, hogy a gyökérkezelés a felperes fogászati problémájának biztos megoldása céljából szükséges volt-e.

Az alperes hangsúlyozta: miszerint szakmai szabályt nem sért, ha alternatív kezelésként a fogorvos a fog kihúzását ajánlja fel, ami meg is történt. A gyökérkezelés eredményességét pedig több tényező is befolyásolja, melyek közül csupán az egyik az időmúlás.

Az alperes arra is utalt, hogy a felperes valamilyen speciális fogászati rendelőbe kívánt volna kezelésre menni, neki azonban ilyen kötelezettsége nincs. Szerinte valószínűleg a felperes a területileg illetékes egészségügyi intézmény járóbeteg szakrendelésével sem lett volna elégedett.

Az alperes kiemelte végül, hogy a felperes vagyoni kárigénye idő előtti, hiszen ha a megítélendő kártérítés ellenére sem javíttatja meg fogát, úgy ezzel az összeggel gazdagodik.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az ellenérdekű fél fellebbezésével érintett részben a törvényszék ítéletének helybenhagyását kérte.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezések alaptalanok.

A másodfokú bíróság mindenekelőtt azt rögzíti, hogy a felperes, illetve az alperes fellebbezését a régi Pp. 253. § (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül, és nem érintette a vagyoni kártérítés iránti keresetet a fellebbezést meghaladóan elutasító részét.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az alábbiak szerint egészíti ki, illetve módosítja.

- A felperes bal alsó hatos fogának kihúzására az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben 2017. június 16-a után került sor.
- Az ítéletábra mellőzi az elsőfokú ítéletnek azt a megállapítását, hogy miközben a felperes jobb oldali fogai az egyoldali rágás következtében romlásnak indultak, dr. G.T. fogorvos közlése szerint a további fogak kezelésére csak azt követően kerülhet sor, ha a bal hatos fog gyökérkezelésével már végzett (2. oldal második bekezdés). Ezzel szemben kizárólag a felperes egyoldalú közlése, hogy a fogorvos további fogait a gyökérkezelés befejezéséig nem kívánta kezelni, miként nem bizonyított az sem, hogy a felperes jobb oldali fogai az egyoldali rágás következtében romlásnak indultak.
- Iratellenes, semmilyen bizonyítékkal alá nem támasztott a törvényszéknek az a megállapítása is, hogy az alperes alkalmazásában álló fogorvos tevékenységével, illetve mulasztásával közvetlen ok-okozati összefüggésben nemcsak a felperes bal alsó hatos fogának elvesztése, hanem a közvetlenül mellette lévő fog romlása is áll (7. oldal első bekezdés).

A másodfokú bíróság megítélése szerint a törvényszék a tényállás fenti módosítása, illetve kiegészítése mellett is helytállóan foglalt állást akként, hogy az alperes a felperes egészségügyi ellátása során annak személyhez fűződő jogát megsértette; az összecszerűsége kiterjedően is helytálló a sérelemdíjjal, illetve a vagyoni kárral kapcsolatos álláspontja is.

Az alperes eljárása kapcsán abból kellett kiindulni, hogy dr. **G.T.** fogorvos egy másutt már megkezdett gyökérkezelést folytatott. Dr. **L.Cs.** szakértő szakvéleményéből kitűnik, hogy eljárása a szakmai protokollt súlyosan sértette. A szakvélemény szerint nem volt tisztában azzal, hogy elvileg bármelyik fog „gyökérkezelhető”, függetlenül attól, mennyi gyökere van. Tény, hogy nem valamennyi fogorvos képes egy alsó nagyörlő fog gyökérkezelésének elvégzésére, illetve nincs meg mindannyiuknak a megfelelő műszerezettsége, azonban módjukban áll gyökérkezelés specialistához irányítani az ezt igénylő betegeket. Mindemellett pedig megfelelő röntgengép nélkül a gyökérkezelést nem is lehetséges végezni; szükség van erre a diagnózis felállításához, valamint a gyökércsatornák feltárásakor is. Ha e két feltétel (megfelelő képzettségű és gyakorlattal rendelkező fogorvos, valamint röntgengép) rendelkezésre áll, úgy a szakvélemény szerint nagy valószínűséggel sikeres lehetett volna a felperes fogának gyökérkezelése.

Az IM r. 11. § (2) bekezdésének azt a rendelkezését, miszerint a nem sürgősségi fogászati ellátások körébe tartozó fogászati beavatkozások az egészségbiztosítási jogszabályok szerint a bv. intézetben elvégezhetők, helyesen úgy kell érteni, hogy amennyiben a büntetés-végrehajtási intézet ezeket a beavatkozásokat maga elvégzi, úgy a szükséges személyi és gépi feltételeket biztosítani kell. A modern technika vívmányaira figyelemmel napjainkban már nem elfogadható, hogy valamely büntetés-végrehajtási intézetben a fogvatartott gyökérkezelését röntgengép használata nélkül kísérlék meg.

Tény, hogy az alperes fogorvosa a gyökérkezelés folytatását visszautasíthatta volna, ehelyett pedig a bal alsó hatos fog kihúzását javasolhatta volna. Ugyanakkor jelentősége annak van, hogy nem ezt tette, így a szakszerűtlen kezelésből eredő hátrányos következményekért az alperesnek felelnie kell. Arra pedig szintén nem hivatkozhat, hogy nem állt rendelkezésre megfelelő minőségű röntgenfelvétel. Nem védekezhet azzal sem, hogy megfelelő minőségű röntgenfelvétel alapján a bal alsó nagyörlő fog kihúzása lett volna indokolt; ha ez a felvétel a kezelés során rendelkezésre áll, úgy a felperes saját felelősségére dönthetett volna a foghúzás elutasításáról.

A fentiekre figyelemmel az alperes a felperesnek a Ptk. 2: 43. § a) pontjában rögzített egészséghez fűződő személyiségi jogát sértette meg, az őt ért nemvagyoni sérelemtért pedig a felperes a Ptk. 2: 52. § (1) bekezdése szerint alappal követel sérelemdíjat.

Az elsőfokú bíróság a sérelemdíj összegének meghatározásakor a releváns körülményeket helyesen értékelte, és a megítélt 500.000,- Ft is a felperest ért hátrányok kompenzálására alkalmas összeg. A másodfokú bíróság nem osztja az alperesnek azt a véleményét, hogy egy fog elvesztése bagatell nem vagyoni hátrány, ezért sérelemdíj iránti igényt nem alapoz meg. Mindamelllett, hogy a felperes egyik, nagy valószínűséggel menthető fogát elvesztette, a hosszabb ideig tartó kezelés számottevő fájdalommal járt, és életszerű az is, hogy a felperest pszichésen is hátrányosan érintette.

A törvényszék helyesen állapította meg a vagyoni kár összegét is; a **D.D.** Kft. 2018. január 24-én kelt árajánlata kapcsán az alperes sem állította, hogy a bal hatos foggal kapcsolatos költségek a köztudomással ellentétesek, a fogászati kezelések piaci árához nem illeszkedőek. Mivel a felperes az alperes eljárásával összefüggésben más fogának romlását nem bizonyította, az ezekkel kapcsolatos költségeket nem érvényesítheti.

Az ítéletábra megjegyzi végül, hogy a felperes vagyoni kárigénye nem idő előtti azért, mert az érintett fog pótlására nem került még sor. Ennek kapcsán leszögezendő: az igény jogalapja helyesen nem a Ptk.-nak az elsőfokú bíróság által felhívott 6: 153. §-a, hanem 6: 532. §-a, mely szerint a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor - azaz adott esetben a felperes bal alsó 6-os foga végleges elvesztésével - nyomban esedékes, így az alperes mentesülését nem eredményezheti az a tény, hogy a felperes az érintett fog pótlását nem végeztette el.

A felperes alaptalanul sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az alperest javára perköltség megfizetésére nem kötelezte. A teljes igényelt marasztalási összeghez képest a felperes pernyertessége csupán 22,5 százalék, így nem vonható következtetés arra, hogy a követelt összeg ne lenne nyilvánvalóan túlzottnak tekinthető; emiatt a régi Pp. 81. § (2) bekezdése nem alkalmazható.

Mindezek miatt a másodfokú bíróság a törvényszék ítéletének fellebbezett rendelkezéseit a régi Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. Az ítéletábra ugyanakkor az ítéletet kiegészítette azzal, hogy

- az állam terhén maradó kereseti illeték 183.540,- Ft [rég Pp. 24. § (1) bekezdése, 84. § (1) bekezdésének a) pontja, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. § (1) bekezdésének c) pontja, 39. § (1) bekezdése, 42. § (1) bekezdésének a) pontja];
- kötelezte az alperest, hogy a pernyertesség - peresztesség arányának megfelelően a Székesfehérvári Törvényszék Gazdasági Hivatalának felhívására fizessen meg 44.415,- Ft előlegezett szakértői költséget az állam javára, míg 152.985,- Ft előlegezett szakértői költség kapcsán azt állapította meg, hogy az az állam terhén marad. E rendelkezés oka az, hogy az alperest az Itv. 5. § (1) bekezdésének c) pontja szerint megillető illetékmentesség az állam által előlegezett szakértői költségekre értelemszerűen nem terjed ki. Az ítéletábra emiatt a régi Pp. 78. § (2) bekezdésére hivatkozással az alperest az előlegezett szakértői díjnak a pernyertesség - peresztességhez igazodó része megfizetésére kötelezte az állam javára; a felperesre eső részt a régi Pp. 84. § (3) bekezdése folytán az állam viseli.

A régi Pp. 24. § (1) bekezdése, 84. § (1) bekezdésének a) pontja, az Itv. 5. § (1) bekezdésének c) pontja, 39. § (1) bekezdése és 46. § (1) bekezdése alapján a felmerült 215.840,- Ft fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

A régi Pp. 81. § (1) bekezdésére figyelemmel az ítéletábra úgy határozott, hogy a fellebbezési eljárásban felmerült költségeiket a felek maguk viselik. Ennek kapcsán értékelte, hogy nagyjából az alperes lett pernyertes, ugyanakkor a felperes több beadványt terjesztett elő, és jogi képviselője a másodfokú tárgyaláson is megjelent.

Győr, 2019. július 2.

Dr. Világi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

. Szabó Péter sk.
előadó bíró

. Molnár Andrea sk.
bíró